

Sygn. akt III CK 299/05

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Dąbrowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Iwona Koper

w sprawie z powództwa W. M. i K. M. przeciwko A. G. o zapłatę, po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 9 grudnia 2005 r., kasacji pozwanego od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 28 października 2004 r., sygn. akt I ACa (...),

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 20 lutego 2004 r. zasądził od pozwanego A. G. na rzecz powodów W. M. i K. M. solidarnie kwotę 92.638,40 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 16 listopada 2001 r., odsetki ustawowe od kwoty 40.000 zł za okres od dnia 16 listopada 2001 r. do dnia 31 maja 2002 r. oraz koszty procesu.

Rozstrzygnięcie oparte zostało na następujących ustaleniach faktycznych: Powodowie umową z dnia 5 marca 2002 r. nabyli wierzytelność przysługującą firmie W.(...) w stosunku do pozwanego. Poznany w zawartej z powodami ugodzie pozasądowej z dnia 9 kwietnia 2002 r. potwierdził, że ma wobec powodów dług w

wysokości 144.230,63 zł, w tym należność główną w kwocie 132.638,40 zł oraz zapłacił powodowi pierwszą ratę w wysokości 40.000 złotych. Pozwani nie byli zobowiązani do dostarczenia pozwanemu drugiego projektu architektonicznego wykonanego przez firmę W.(...), gdyż umowa o wykonanie projektu została wykonana, a projekt został dostarczony drugiemu wspóln inwestorowi P.(...) Życie S.A.

Apelację pozwanego od powyższego wyroku Sąd Apelacyjny oddalił wyrokiem z dnia 28 października 2004 r. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny stwierdził, że z treści ugody zawartej między stronami w dniu 9 kwietnia 2002 r. wynika, że pozwany w całości uznał roszczenie powodów, a następnie na poczet tego roszczenia zapłacił im w maju 2002 r. kwotę 40.000 zł, zatem nie może obecnie twierdzić, że roszczenie to jest przedawnione. Ugoda zobowiązująca powodów do dostarczenia pozwanemu zatwierdzonego i opatrzonego pieczęciami Urzędu Miasta K. projektu budowlanego sporządzonego przez firmę W.(...) w K. jest w tej części nieważna na podstawie art. 58 k.c., gdyż zobowiązanie to stanowi świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 § 2 k.c. Zamówiony w tejże firmie projekt budowlany w oparciu o umowę z dnia 5 marca 1998 r. został zgodnie z umową wykonany i dostarczony wspóln inwestorowi pozwanego - Zakładu Ubezpieczeń S.A. w W., a następnie na jego podstawie została wydana decyzja budowlana. Umowa o wykonanie projektu architektonicznego nie przewidywała wydania dwóch projektów, ale jeden i ten został wydany. W tych okolicznościach – zdaniem Sądu Apelacyjnego - roszczenie powodów jest uzasadnione na podstawie art. 455 k.c. w zw. z art. 509 k.c.

W kasacji od wyroku Sądu Apelacyjnego pozwany zarzucił naruszenie prawa materialnego: art. 58, 65, 89, 110, 355 § 2, 410 § 2, 455, 488 § 2 oraz 509 § 1 k.c., a także naruszenie przepisów postępowania: art. 233 § 1 i 328 § 2 w zw. z art. 391 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku jest lakoniczne, ale można z niego wnioskować, że nabyta przez powodów wierzytelność obejmuje część wynagrodzenia za wykonanie projektu budowlanego wspólnie zamówionego przez pozwanego i Zakładu Ubezpieczeń S.A. Pozwany kwestionuje obowiązek zapłaty wynagrodzenia, gdyż projekt nie został mu dostarczony. Sąd Apelacyjny ustalił, że przyjmujący zamówienie miał wykonać jeden projekt i spełnić świadczenie dostarczając go Zakładowi Ubezpieczeń. To stanowisko Sądu Apelacyjnego jest przekonujące.

Jednakże z dalszych ustaleń Sądu Apelacyjnego wynika, że powodowie po nabyciu wierzytelności zawarli w dniu 9 kwietnia 2002 r. ugodę z pozwanym, w której

zobowiązali się do dostarczenia mu projektu. Pozwany oparł swoją obronę na zarzucie, że w ugodzie jego obowiązek zapłaty na rzecz powodów uzależniony został od dostarczenia mu zamówionego projektu, co nie nastąpiło. Trudno zrozumieć stwierdzenie Sądu Apelacyjnego, że ugoda stron w części zobowiązującej powodów do dostarczenia pozwanemu projektu jest nieważna na podstawie art. 58 k.c., gdyż zobowiązanie to stanowi świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 § 2 k.c. Skutkiem nieważności umowy może być nienależność świadczenia, ale nie odwrotnie. Jeżeli świadczenie należy się z umowy, to nie jest nienależne. Stosownie do art. 58 § 1 i 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z ustawą, mająca na celu obejście ustawy albo sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Sąd Apelacyjny nie wskazał dlaczego zobowiązanie powodów do dostarczenia pozwanemu projektu miałoby pozostawać w sprzeczności z ustawą bądź zasadami współżycia społecznego. Dlatego zarzut kasacji co do naruszenia art. 58 k.c. i 410 § 2 k.c. uznać należy za trafny i stanowiący wystarczającą podstawę uchylenia zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny nie ustalał szczegółowo treści wzajemnych ustępstw stron w ugodzie z dnia 9 kwietnia 2002 r. W sytuacji, w której ugoda byłaby nieważna bądź nieważne byłoby tylko zobowiązanie powodów do dostarczenia pozwanemu projektu, szczegółowe ustalenia dotyczące treści ugody można byłoby uznać za zbędne, dlatego przedwczesne są zarzuty dotyczące naruszenia art. 65, 89, 110 i 455 k.c.

Chybiony jest natomiast zarzut kasacji dotyczący przyjęcia przez Sąd Apelacyjny ważności umowy przelewu wierzytelności na rzecz powodów. Pomijając nawet okoliczność, że pozwany w ugodzie potwierdził, że powodom przysługuje wierzytelność, nie ma żadnych racjonalnych przesłanek do twierdzenia, że możliwości przelewu wierzytelności obejmującej wynagrodzenie za dzieło, sprzeciwia się charakter zobowiązania.

Z powyższych względów na mocy art. 393¹³ k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji wyroku.